

**NAJBARDZIEJ
WPŁYWOWYCH
PRAWNIKÓW**

zamiast wstępu

LICZYŁA SIĘ REDAKCYJNA OCENA

Jadwiga Sztabińska

redaktor naczelny
„Dziennika
Gazety Prawnej”

Jeśli ktoś przegląda ten ranking w poszukiwaniu obecnego ministra sprawiedliwości, uprzedzam: próżny trud. Jarosława Gowina tu nie ma, mimo że to on dziś ma formalnie największy wpływ na środowiska prawnicze. Powód bardzo prozaiczny – jest filozofem, a nie prawnikiem. A ranking obejmuje wyłącznie ludzi z dyplomem wydziału prawa. Ich dobór i kolejność nie wynika z żadnych konkretnych kryteriów czy realnych wskaźników. Nie ma tu żadnego innego klucza niż opinie naszej redakcji.

Choć Krzysztof Kwiatkowski przestał być ministrem sprawiedliwości i na razie nie piastuje żadnej funkcji państwowej, dającej mu możliwości realnego wpływu na świat prawników, prześcignął wszystkich konkurentów. Nasza rankingowa jedynka ma bowiem na koncie reformy wymiaru sprawiedliwości o takim kalibrze, jakich żaden z jego poprzedników nie odważył się wprowadzić. I jak znany byłego szefa resortu, na laurach nie spocznie. Wyprzedził nawet prof. Marka Safjana, który jest niekwestionowanym autorytetem wśród prawników, i to nie tylko w Polsce. Rankingowy numer dwa został doceniony również w Europie – jest jednym z 36 sędziów Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich. Z zupełnie innych powodów ustawiliśmy dr. Aleksandra Proksę w pierwszej trójce. Tu zawążyła jego dbałość o jakość prawa, o którą od lat walczymy i postulujemy.

Dwie kolejne pozycje przypadły dr Piotrowi „VaGli” Waglowskiemu za niezłomną walkę o wolność słowa w internecie i Annie Streżyńskiej za rewolucję na rynku telekomunikacyjnym dokonaną środkami prawnymi. O tym, jak duże są zasługi – w ocenie redakcji – odchodzącej ze stanowiska szefowej UKE świadczy to, że została przez nas doceniona drugi raz. W rankingu „50 najbardziej wpływowych ludzi polskiej gospodarki” (Magazyn „DGP” z 20 stycznia br.) też uplasowała się na piątym miejscu.

A kto zamyka naszą nieobiektywną listę? Prof. Witold Modzelewski. Człowiek, który nieodmiennie kojarzy się z podatkami. Jego nazwisko może przyjść do głowy podczas zakupów lub korzystania z różnych usług. Cena mogłaby być niższa, gdyby nie było VAT, a jest to zasługa byłego wiceministra finansów, który był twórcą pierwszej polskiej ustawy o podatku od towarów i usług.

Jeszcze komunikat dla wszystkich niezadowolonych z naszego rankingu. Od redakcyjnej decyzji nie można się odwołać, składać zażaleń czy podważać jej w jakikolwiek inny legalny sposób, bo to ranking zupełnie subiektywny. Chętnie wysłuchamy odmiennych ocen i przyjmujemy krytykę, lecz nie przygotowaliśmy przepisów, które nakazywałyby nam ustosunkowanie się do ewentualnych zarzutów. Jedynym słowem będziemy obstawać przy swoim zdaniu.

WOJCIECH GÓRSKI

1. Krzysztof Kwiatkowski

były minister sprawiedliwości, poseł Platformy Obywatelskiej, przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji ds. Zmian w Kodyfikacjach

Reformator. Człowiek, który przewrócił do góry nogami polski wymiar sprawiedliwości. Wykonał wyrok śmierci na komunistycznym przeżytku – oddzielił urząd ministra sprawiedliwości od prokuratora generalnego. Wprowadził e-sądy, zmniejszył przeładunek w więzieniach, znówelizował prawo o ustroju sądów powszechnych, które stało się zarzewiem konfliktu ze środowiskiem prawniczym, a w spadku zostawił po sobie gotowy projekt nowelizacji kodeksu postępowania karnego.

Jeszcze przez wiele lat polskie sądownictwo będzie kręciło się w narzuconym przez niego tempie. Choć przestał być ministrem sprawiedliwości, to nadal ma olbrzymi wpływ na to, co się dzieje w wymiarze sprawiedliwości – został nieformalnym doradcą nowego ministra sprawiedliwości Jarosława Gowina. Jest też przewodniczącym Nadzwyczajnej Komisji ds. Zmian w Kodyfikacjach i członkiem Krajowej Rady Sądownictwa. Obecny minister sprawiedliwości nie ukrywa zresztą, że liczy na pomoc swojego poprzednika w Sejmie przy uchwalaniu ustaw.

Kwiatkowski karierę rozpoczął w 1993 roku jako radny Zgierz. Do świata wielkiej polityki wkroczył w 1997 roku, gdy został sekretarzem premiera Jerzego Buzka. Przełomowym momentem okazało się jednak wstąpienie do Platformy Obywatelskiej – dzięki niej zdobył mandat senacki, a potem stanowisko ministra.

MARKUSZ MATYJAK

2. Prof. Marek Safjan

sędzia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, były prezes Trybunału Konstytucyjnego

Autorytet o randze europejskiej. Jedyny Polak wśród 36 sędziów Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – najwyższego sądu do rozstrzygania sporów na gruncie prawa unijnego – i prezes piątej izby trybunału. Były prezes Trybunału Konstytucyjnego, przed którym drżeli zarówno prawnicy, jak i politycy. Specjalista od punktowania niedociągnięć każdej z trzech stron postępowania przed TK. Kiedy pojawił się obowiązek składania oświadczeń lustracyjnych przez pracowników uczelni, nie poddawał się histerii, ważył racje pro- i antylustracyjne. Nie wpisuje się też w żadną ze skrajności. Jest jednym z najwyżej cenionych specjalistów od bioetyki. Przed laty brał udział w tworzeniu kolejnych tomów standardów prawnych Rady Europy. Za zbieżność z nauczaniem Kościoła uhonorowany nagrodą Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

RAFAŁ KUTERNAK

5. Anna Streżyńska

prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej

Przewróciła do góry nogami rynek telekomunikacyjny. Polacy zapamiętają ją przede wszystkim jako tę, która doprowadziła do obniżenia kosztów korzystania z telefonów komórkowych i z sukcesem walczyła z monopolistycznymi zakusami Telekomunikacji Polskiej. To dzięki niej klienci operatorów komórkowych nie będą już nieświadomie brać udziału w konkursach SMS-owych. Umożliwiła też szybkie i bezpłatne przenoszenie numerów telefonów pomiędzy poszczególnymi sieciami oraz obniżyła ceny stałych łączów internetowych. Dosłownie rzutem na taśmę Sejm ubiegłej kadencji uchwalił forswane przez nią przepisy chroniące konsumentów. W kolejce czeka jej kolejny pomysł – obowiązek informowania o przekroczeniu limitu transferów danych pobieranych przez smartfony. Szefem UKE będzie do powołania na to stanowisko Magdaleny Gaj.

ARTUR CHMIELIŃSKI

3. Dr Aleksander Proksa

radca prawny, dyrektor departamentu prawnego Narodowego Banku Polskiego, były prezes Rządowego Centrum Legislacji

Przeciwnik „legislacyjnej biegunki”. Krytyk prawa tworzonego z naruszeniem konstytucji. W ubiegłym roku przed Trybunałem Konstytucyjnym reprezentował prezydenta w sprawie zgodności ustawy o 10-procentowej redukcji zatrudnienia w administracji. Celnymi strzałami rozłożył na łopatki rządowych prawników. Przekonał sędziów TK, że ustawa to nic innego jak kolejny rządowy bąbel prawny, którego nie da się wdrożyć. To nie tylko prawnik, radca prawny, ale przede wszystkim świetny legislator. Przez kilka kadencji nieprzerwanie zajmował stanowisko prezesa Rządowego Centrum Legislacji i sekretarza Rady Ministrów. Każdemu premierowi zależało na tym, aby nad poprawną legislacją czuwał właśnie Aleksander Proksa. Tym bardziej, że – jak sam mówi – zawsze opowiada się za tworzeniem mądrego prawa.

WOJCIECH GÓRSKI

6. Dr Adam Bodnar

wiceprezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Twarcz Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. W efekcie mówimy „HFPC”, myślimy „Bodnar”. Fundacja angażuje się w każdą sprawę dotyczącą praw człowieka i obywatela w Polsce, a jej stanowisko przedstawia na ogół właśnie Bodnar. W tej chwili współorganizuje m.in. akcję „Wykreśl 212 k.k.” – przepis mówiący o karze za zniesławienie. I zyskała w niej poparcie wielu polityków, choć na razie jedynie werbalne. Obrona ustawy o parytetach, której zarzucano niezgodność z konstytucją. Bodnar za osobisty sukces uważa prezaranie przez fundację szlaków w zakresie składania opinii przyjaciela sądu do Trybunału Konstytucyjnego. Dzięki temu organizacje pozarządowe mogą prezentować sądowi stanowisko w sprawach, które leżą w polu ich zainteresowania.

WOJCIECH GÓRSKI

4. Piotr „VaGli” Waglowski

członek Rady Informatyzacji, obecnie doradca ministrowi Michałowi Boniemu, właściciel jednoosobowego serwisu VaGli.pl Prawo i Internet

Spec od nowych technologii. Obrońca wolności słowa w internecie. Od lat społeczny doradca kolejnych ministrów. Przyczynił się do usunięcia z projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji regulacji, które firmy umieszczające pliki wideo w sieci traktowały jak nadawców telewizyjnych.

Jeśli wpisujemy w Google zapytanie o dowolny problem prawny związany z nowymi technologiami, na jednym z pierwszych miejsc znajdzie się link do prowadzonego przez niego serwisu VaGli.pl. Przez publikowane tam artykuły i działalność w organizacjach pozarządowych walczy z zakusami ograniczania swobodnej wymiany myśli w sieci. Protestował przeciwko propozycjom blokowania stron internetowych w ramach walki z hazardem i pornografią dziecięcą w sieci. Inicjator obchodów Dnia Domeny Publicznej, jeden z twórców polskiej Wikipedii.

WOJCIECH GÓRSKI

7. Prof. Tadeusz Ereciński

przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, prezes Izby Cywilnej Sądu Najwyższego

Nestor legislacji. W Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego zasiada nieprzerwanie od 1990 r. Wszystkie projekty dotyczące prawa cywilnego, które wychodzą z resortu, są pisane pod jego dyktando. Zasłynął jako ojciec pozwów zbiorowych. Chciał dać Polakom oręż w walce z wielkimi koncernami. Niestety, senatorowie – wprowadzając ograniczenia do ustawy – zmasakrowali ideę, która przyświecała Erecińskiemu. Profesor na parlamentarzystach nie pozostał suchej nitki. – Wydaje mi się, że zadziałałoby lobby ubezpieczycieli i banków, zaniepokojone groźbą wypłaty dużych odszkodowań – mówił bez ogródek. Tadeusz Ereciński wskazywał, że wprowadzone przez senatorów przepisy są niejasne i pomijają sprawy pracownicze.

8. Andrzej Zwara

prezes Naczelnej Rady Adwokackiej, partner w kancelarii Gluchowski, Siemiątkowski, Zwara i Wspólnicy

Uświadomił Polakom, że są najbardziej posłuchiwanym narodem w Unii Europejskiej. Człowiek czołg: gdy wytyczy sobie cel, nikt i nic nie jest w stanie mu przeszkodzić. Nie boi się krytyki. Udowodnił to, gdy ostatnio znalazł się pod ostrzałem mediów w związku z nowelizacją kodeksu spółek handlowych. Nie dość, że nie ugiął się pod presją dziennikarzy, to jeszcze wykreślił z kodeksu przepisów o karaniu przedsiębiorców działających na szkodę własnej firmy ogłosił sukcesem (choć jak sam podkreślał, parlament ostatecznie nie uchwalił wersji nowelizacji przygotowanej przez Naczelną Radę Adwokacką). Inny przykład – podczas bitwy w Sejmie o wpuszczenie

magistrów prawa do sądów nieugięcie prezentował stanowisko, że tak daleko posunięta liberalizacja w dostępie do zawodów prawniczych odbije się negatywnie na jakości usług i bezpieczeństwie potencjalnych klientów takich nieopierzonych „mecenatów”. I odniósł sukces – projekt w zeszłej kadencji Sejmu przepadł.

Zapowiedział, że NRA będzie lobbować przyjęcie przez polski parlament przepisów, dzięki którym służby będą miały dostęp tylko do takich informacji na temat obywateli, których uzyskanie jest absolutnie potrzebne do skutecznej ochrony państwa. Jego kancelaria adwokacka jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych marek na rynku.

9. Prof. Marek Chmaj

konstytucjonalista, partner w Kancelarii Radcowskiej Chmaj i Wspólnicy

Etatowy autor opinii prawnych dla Senatu. W obronie porządku konstytucyjnego wielokrotnie krytykował rządzących. Nie bał się formułować też o konieczności postawienia przed Trybunałem Stanu premiera Donalda Tuska. Powód? Błąd w rozporządzeniu dotyczącym powołania rządowej komisji wyjaśniającej przyczyny katastrofy smoleńskiej. Z kolei w sprawie dwudniowych wyborów – zaproponowanych przez PO nie dopatrzył się łamania przepisów.

Człowiek orkiestra. W obszarze jego zainteresowań, obok prawa konstytucyjnego, znajduje się prawo administracyjne, ustrój polityczny, samorząd terytorialny, historia. Wspiera też merytorycznie celników w ich sporach z Ministerstwem Finansów dotyczących ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Dzięki jego opinii prawnym funkcjonariusze celnicy wygrali przed sądami wiele procesów dotyczących wykładni przepisów ustawy. Autor lub współautor kilkudziesięciu publikacji książkowych oraz prawie dwustu innych publikacji.

16. Tomasz Michalik

przewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych, partner w MDDP Michalik Dłuska Dziedzic i Partnerzy

Jego nazwisko pojawia się zawsze, gdy mowa o najlepszych ekspertach od VAT. Od 2004 r. wspomagając postów jako ekspert sejmowej komisji finansów publicznych w pracach nad zmianami ustawy o VAT, dbając aby były one zgodne z regulacjami wspólnotowymi i aby nie gmatwały i tak trudnych przepisów ustawy o VAT. Odnosi też sukcesy w sporach sądowych. Jednym z nich jest precedensowa wygrana w sprawie przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 2010 r. dotycząca kwalifikacji podatkowej usług inżynierów polegających na wykonywaniu prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie ochrony środowiska i techniki. Wyrok ten ma znaczenie dla wszystkich państw UE, ponieważ dotyczył interpretacji wyłącznie przepisów wspólnotowych, a nie krajowych. Pracę w firmie dzieli z działalnością publiczną. Wraz z innymi członkami Krajowej Rady Doradców Podatkowych zmienia oblicze samorządu doradców. Jest cenionym prelegentem wielu konferencji podatkowych, a także autorem publikacji książkowych oraz wielu artykułów prasowych. Wyróżniany w międzynarodowych i krajowych rankingach doradców (Chamber's Global, International Tax Review oraz The European Legal 500 i DGP).

10. Ryszard Kalisz

poseł Sojuszu Lewicy Demokratycznej, przewodniczący sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka

Trybun ludowy. Pierwszy prawnik wśród polityków. W dużym stopniu nadaje ton sejmowym i medialnym dyskusjom o zmianach w polskim i europejskim prawie. Jedną z najbardziej rozpoznawalnych twarzy lewicy. Dzięki doświadczeniu i ciętymu językowi potrafi wywołać burzę na sali parlamentarnej i zrobić show przed kamerami.

Był przewodniczącym sejmowej komisji śledczej do zbadania okoliczności śmierci Barbary Blidy. Od początku uważał, że posłanka nie chciała popełnić samobójstwa, a była ofiarą „walki PiS z układem”. I choć komisja skończyła pracę, Kalisz nie zamierza spocząć na laurach. Niedawno oświadczył, że prowadzi już rozmowy z posłami w sprawie wniosku o postawienie Zbigniewa Ziobry i Jarosława Kaczyńskiego przed Trybunałem Stanu. Karierę rozpoczął w 1987 roku jako adwokat, następnie wyjechał na stypendium do Zurychu, a w latach 1993 – 1996 był sędzią Trybunału Stanu. Na polityczne salony trafił za sprawą Aleksandra Kwaśniewskiego, który w 1997 r. powierzył mu stanowisko sekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta RP, a potem szefa kancelarii. W Sejmie nieprzerwanie od 2001 r.

11. Dr Małgorzata Krasnodebska-Tomkiel

prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Nie pozwoliła na żadną fużę, która zachwiałaby równowagę na polskim rynku, nawet jeżeli jej decyzja miałaby pokrzyżować rządowe plany. Nie zgodziła się na połączenie dwóch spółek z sektora energetycznego: PGE i Energi.

Zresztą nie był to pierwszy raz, gdy Krasnodebska weszła w spór z premierem, który przecież wybrał ją na stanowisko prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Nie dziwnego, że zyskała przydomek żelaznej damy. Jej zdanie muszą brać pod uwagę wszystkie firmy działające na rynku polskim. Jeżeli ktoś z nich naruszy interesy klientów, musi liczyć się z karą wymierzoną właśnie przez UOKiK. Dotyczy to zarówno małych, lokalnych przedsiębiorców, jak i firm tak dużych i wpływowych jak bank PKO BP, który musiał za wprowadzanie konsumentów w błąd zapłacić jedną z najwyższych w historii kar – aż 5,7 mln zł.

12. Prof. Lech Garlicki

sędzia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Jeden z najwybitniejszych polskich konstytucjonalistów. Od dwóch miesięcy przewodniczy jednej z pięciu sekcji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Jest dziś jedynym Polakiem w stałym składzie tego sądu. W Strasburgu orzekał m.in. w sprawie skargi kardiochirurga Mirosława G., zatrzymanego przez CBA, który skarżył Polskę za to, że decyzję o jego zatrzymaniu wydał nie sędzia, lecz asesor. W czerwcu 2011 r. ETPC przyznał lekarzowi od Polski 8 tys. euro odszkodowania. Orzekał też w sprawie Ormianina, który będąc świadkiem Jehowy odmawiał służby wojskowej. Trybunał z sędzią Garlickim przyznał, że Armenia, skazując go na karę więzienia, złamała art. 9 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka przyznającą każdemu wolność wyznania. Wcześniej prof. Garlicki zasiadał w Trybunale Konstytucyjnym. Z jego podręcznika prawa konstytucyjnego (13 wydań) korzystają rzędy studentów prawa. Wykładowca uniwersytetów m.in. w: USA, FRN, Francji i Japonii.

13. Maciej Bobrowicz

prezes Krajowej Rady Radców Prawnych

Orełownik działalności pro bono, prężny organizator akcji mających na celu ochronę interesów zawodowych radców, spec od mediacji. Silny 40 tysięcy radców prawnych i aplikantów radcowskich zrzeszonych w Krajowej Radzie Radców Prawnych.

Wróg liberalizacji dostępu do zawodów prawniczych. Aktywnie sprzeciwiał się, i to skutecznie, wprowadzeniu ustawy o państwowych egzaminach prawniczych, które pozwalałyby prawnikom bez aplikacji reprezentować strony przed sądami rejonowymi. W akcji pisania do parlamentarzystów e-maili protestacyjnych potrafił zjednoczyć polskie środowisko prawnicze. Sprawa również zainteresowała zagraniczne stowarzyszenia radców. Jego oczkiem w głowie jest jednak działalność pro bono. Bobrowicz jest twórcą największej, corocznej akcji udzielania nieodpłatnych porad prawnych „Niebieski parasol” i „Niebieski parasol dla biznesu”. Aktywnie walczy z zakusami fiskusa na opodatkowanie tych porad. Propaguje też alternatywne metody rozwiązywania sporów, mediację gospodarczą. Parlament Europejski zaprosił go jako jednego gościa z Polski do udziału w konferencji na temat mediacji w Unii Europejskiej.

14. Prof. Stanisław Sołtysiński

członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego

Filar gospodarki rynkowej w Polsce. Jest współtwórcą jednej z najważniejszych ustaw III Rzeczypospolitej – Kodeksu spółek handlowych. Choć formalnie prof. Sołtysiński jest już tylko partnerem w Kancelarii Sołtysiński Kawecki & Szlęzak, de facto pozostaje najwyższym autorytetem w dziedzinie prawa spółek. Fużę, przejęcia, przekształcenia, podwyższanie kapitału akcyjnego, to wciąż najmocniejsza strona działalności jego kancelarii.

Prof. Sołtysiński reprezentował m.in. przed kilku laty zarząd miedzynarodowego potentata KGHM w głośnym sporze o wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, w tym Skarbu Państwa. Szerokiej opinii publicznej stał się znany jako szef rady nadzorczej Agory S.A., wydawcy „Gazety Wyborczej”, z czasów afery Rywina. Na początku lat 90. doradzał polskiemu rządowi podczas rozmów stowarzyszeniowych ze Wspólnotą Europejską. W ostatnich latach jego kancelaria w międzynarodowych postępowaniach arbitrażowych reprezentowała z sukcesem Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa. Dziś prof. Sołtysiński wciąż pracuje w Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy ministrze sprawiedliwości.

15. Maciej Berek

prezes Rządowego Centrum Legislacji

Pierwszy prawnik premiera. Autor buble 2011 roku. Stara się przekuć pomysły polityków w prawo. Zastąpił jako współtwórca ustawy o 10-proc. redukcji zatrudnienia w urzędach. Przegrał z kretelem. Powód? Wprowadził do ustawy konkretne daty dla szefów urzędów na przeprowadzenie poszczególnych etapów zwolnień. Tymczasem nie przewidział jednak, że prezydent może mieć odmienne zdanie niż premier. Zamiast podpisać ustawę, odesłał ją do Trybunału Konstytucyjnego. Tam mimo przychylności sędziów i wyznaczenia wcześniejszego terminu rozprawy ustawa przepadła.

Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego tak ją skrytykowali, że pierwszy prawnik premiera nie miał już sił i odwagi przyjąć na ogłoszenie wyroku. Środowisko prawnicze zarzucił Maciejowi Berkowi, że w ostatnich latach bardziej pokochał politykę od legislacji.

17. Prof. Zbigniew Cwiakalski

były minister sprawiedliwości, członek zespołu opracowującego założenia nowej ustawy o prokuraturze

Prawnik walczący od lat o reformę prawa karnego, zwolennik otwarcia zawodów prawniczych, wykładowca i wreszcie adwokat, który nie lubi rozmieniać się na drobne. Bronił senatora Henryka Stokłosy, doprowadził do uwięzienia prezesa PKN Orlen Andrzeja Modrzejewskiego, a przygotowana przez niego opinia prawna uniemożliwiła postawienie zarzutów karnych Ryszardowi Krauze. Kancelaria Cwiakalskiego, która specjalizuje się w sprawach z zakresu prawa handlowego i gospodarczego, doradza Deutsche Telekom w sporze o prawa udziałowe w Polskiej Telefonii Cyfrowej. Choć formalnie odszedł ze świata polityki, to nadal ma tam wielki przyjaciel. Będzie miał wpływ na ustawę o prokuraturze, choć przeciwko temu protestowało środowisko prokuratorów. Cwiakalski w polityce zaistniał w 1989 roku. Zaczynał jako nieformalny doradca posłów, potem służył pomocą prawną ministrom, a za rządów Hanny Suchockiej odpowiadał za przygotowanie ustawy o świadku koronnym. W 2007 roku stanął na czele resortu sprawiedliwości – był ministrem sprawiedliwości i prokuratorem generalnym do 2009 roku. Dziś Cwiakalski nadal chętnie odbiera telefony od dziennikarzy i wypowiada się w mediach na różne tematy prawne: m.in. o sytuacji w PZPN czy aresztowaniu generała Czempińskiego. Ma w swoim życiorysie wątek aktorski – zagrał samego siebie w filmie Machulskiego „Vinci”.

18. Prof. Andrzej Rzepliński

prezes Trybunału Konstytucyjnego

Strażnik konstytucji odporny na polityczne wpływy i słowa krytyki. Politykom PO musiała zrzednąć mina, gdy wybrani ich głosami prezes Trybunału Konstytucyjnego w lipcu 2011 r. stwierdził, iż konstytucja, używając określenia „dzień wyborów”, zawsze w liczbie pojedynczej, przesądza, że wybory rozumiane jako głosowanie powinny odbyć się w ciągu jednego dnia. Kontrowersje wzbudził też wyrok, zgodnie z którym za niekonstytucyjne uznano karanie za produkcję czy posiadanie przedmiotów „będących nośnikami symboliki komunistycznej”. Prof. Rzepliński tłumaczył wówczas, że „odpowiedzialność karnej nie może podlegać posługiwaniu się przedmiotami, których znaczenie może być wieloznaczne”. Zanim profesor trafił w styczniu 2008 r. do Trybunału, był filarem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Uchodził za prawnika wręcz modelowego: pryncypialny i uczciwy, a jednocześnie chłodny i nieprzystępny. A przy tym – choć był zarówno w PZPR, jak i w jednej wojskowej kompanii z braci Kaczyńskimi – nie pozwalał wpisać się w żadne polityczne podziały. Doradzał prezesowi IPN, a jego opinie prawne doprowadziły m.in. do odebrania pracownikom SB uprawnień kombatanckich.

19. Igor Działuk

prokurator, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Gdzie rząd czy minister sprawiedliwości nie może, tam Działuka pośle. Zwłaszcza gdy trzeba coś załatwić w unijnych kręgach. I nie ma się co dziwić – podczas negocjacji w sprawie przyjęcia Polski do Unii Europejskiej Igor Działuk zdał na piątą egzamin z dyplomacji. Był wówczas odpowiedzialny za osiągnięcie porozumienia dotyczącego dostosowywania do unijnych rozwiązań polskich przepisów w obszarze: prawo spółek, wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne. Choć od naszego wstąpienia do Unii Europejskiej minęło już osiem lat, Działuk nadal gra pierwsze skrzypce w projektowaniu unijnych rozwiązań prawnych. Jego rola podczas szesnastomiesięcznej prezydentury Polski w Radzie Europy jest nie do przecenienia. Jedno z wynegocjowanych przez jego zespół rozwiązań prawnych ułatwi konsumptom pochodzącym z tzw. krajów nowej UE – w tym z Polski – kupowanie w internecie. Dzięki Działukowi udało się też uzyskać konsensus w sprawie europejskiego nakazu ochrony.

20. Andrzej Seremet

prokurator generalny

Do historii przejdzie jako pierwszy prokurator generalny niebędący politykiem. Niestety środowisko prokuratorów złośliwie twierdzi, że to na razie jego jedyna zasługa. Prawda jest, że Andrzej Seremet został rzucony na głęboką wodę i chyba nie do końca zdawał sobie z tego sprawę. Miał pokierować niezależną prokuraturą, a okazało się, że to dopiero on musi być niezależnością wywalczony. Seremet słusznie uznał, że nie da się być niezależnym, gdy ktoś ci wydziela pieniądze. Postawił więc sobie jasny cel – wyrwać ministrowi sprawiedliwości budżet prokuratury. Póki co w tym starciu jest 1:0 dla polityków – nie dość, że minister Gowin mówi wprost, że nie da śledczym niezależności budżetowej, to jeszcze pojawiają się głosy, by powrócić do poprzedniego modelu kierowania prokuraturą. Może się więc okazać, że Seremet będzie nie tylko pierwszym, ale i ostatnim niepolitycznym prokuratorem generalnym.

21. Stanisław Dąbrowski

I prezes Sądu Najwyższego

Jest twarzą walki o zachowanie niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Wielokrotnie udowodnił, że nie boi się mówić tego, co myśli, nawet jeżeli jest to nie w smak rządzącym. Dąbrowski bez ogródek krytykował karuzelę na stanowisku ministra sprawiedliwości, jeszcze jako przewodniczący Krajowej Rady Sądowniczej walczył o odebranie mu nadzoru administracyjnego nad sądami powszechnymi. Dziś stoi na czele Sądu Najwyższego. Nie zrezygnował jednak z walki o pozycję i autorytet sędziów – niemalże w każdym wystąpieniu publicznym piętnuje próby wywierania wpływu przez polityków na władzę sądowniczą. Postanowił wziąć też udział w bitwie o godne wynagrodzenie sędziów – zaskarżył do Trybunału Konstytucyjnego ustawę o obniżeniu, która pozbawiła przedstawicieli Temidy corocznej waloryzacji płac.

22. Dr. Wojciech Wiewiórowski

generalny inspektor ochrony danych osobowych

Stojąc na straży naszej prywatności, poskramia apetyty firm czy instytucji na zdobycie naszych danych osobowych. Zarzucił m.in. klubom piłkarskim, że chcą wiedzieć o kibicach więcej, niż im wolno, a pozyskane informacje wykorzystują do celów marketingowych. Chociaż unika stawiania sprawy na ostrzu noża i jest uznawany za urzędnika koncyliacyjnego, to nie boi się krytykować działań godzących w prawo obywateli do prywatności i co najważniejsze – spory wygrywa. Tak było chociażby podczas prac nad przepisami o systemie informacji oświatowej – po długiej dyskusji ostatecznie wiele jego zastrzeżeń zostało uwzględnionych przez parlamentarzystów. Zgłaszał też krytyczne uwagi do ustawy o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej. Głośno też było o jego zastrzeżeniach co do bezpieczeństwa systemu stworzonego na potrzeby spisu powszechnego, który umożliwiał spisanie się za kogoś innego. Generalny inspektor ochrony danych osobowych jest też aktywny na forach internetowych. Tymczasem w Polsce rzadko się zdarza, żeby urzędnik w randze ministra rozmawiał z internautami jak równy z równym.

23. Prof. Andrzej Zoll

przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, kierownik Katedry Prawa Karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego

Prawnik instytucja. Nie tylko dlatego, że w swojej karierze piastował jedno z najbardziej szanowanych stanowisk w państwie (rzecznik praw obywatelskich, prezes Trybunału Konstytucyjnego, przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej). Od lat jest uznawany za jeden z największych autorytetów prawniczych w Polsce.

Już w latach 80. uczestniczył w pracach Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych „Solidarności”, które przygotowało kilkadziesiąt społecznych projektów ustaw reformujących system prawny w odradzającej się komunii Rzeczypospolitej Polskiej. Ekspert „Solidarności” podczas obrad Okrągłego Stołu, współtwórca obowiązującego kodeksu karnego z 1997 r. Obecnie prof. Zoll jest przewodniczącym Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, która przygotowuje projekt reformy procedury karnej. Nowelizacja ma niebawem zrewolucjonizować postępowanie prowadzone w prokuraturach i sądach przez zwiększenie ich efektywności. Niezależnie od wkładu w polską legislację profesor Zoll zdobył uznanie jako naukowiec i wykładowca akademicki. Od początku lat 60. jest związany z Uniwersytetem Jagiellońskim.

24. Prof. Piotr Kruszyński

adwokat, wykładowca na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Karnista od spraw trudnych i kontrowersyjnych. Prowadził prace nad projektem wprowadzenia instytucji sędziego śledczego. Stał się znany Polakom, gdy wystąpił z wnioskiem do prezydenta RP o ułaskawienie Sławomira Sikory, który zabił swoich szantażystów i został skazany na 25 lat więzienia. Ta bardzo głośna sprawa posłużyła za scenariusz filmu Krzysztofa Krauzego pt. „Dług”. Sikora został ułaskawiony 5 grudnia 2005 r.

W 2011 roku Kruszyński napisał kolejny wniosek o ułaskawienie, tym razem dotyczący dwóch policjantów z Kędzierzyna-Koźla skazanych na karę więzienia za przekroczenie uprawnień – pobicie podczas interwencji. Profesor bronił też m.in. Zytę Gilowską przed zarzutami o współpracę z SB, Ryszarda F. oskarżonego w procesie korupcyjnym w PZPN oraz reprezentował Edwarda Mazura, który był podejrzanym o udział w zabójstwie gen. Marka Papaya.

25. Rafał Fronczek

prezes Krajowej Rady Komorniczej

Sprzymierzaniec wierzycieli. Spec od prawa egzekucyjnego. Człowiek, który nie patyczkuje się z dłużnikami i dąży wszelkimi sposobami, by zapewnić większą ochronę osobom czekającym na wypłatę zaległych pieniędzy. Od roku – gdy został prezesem Krajowej Rady Komorniczej – zaspokaja Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego pomysłami na usprawnienie przepisów z korzyścią dla stron i komorników. Nowelizację postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego uważa za niewystarczającą, więc nieustannie wytyka resortowi sprawiedliwości braki, które trzeba poprawić w kodeksie postępowania cywilnego. Dla usprawnienia egzekucji z ruchomości chce umożliwić np. obniżanie ceny wywołania już w trakcie drugiej licytacji, gdy nie ma chętnych do przystąpienia do niej. W Świętokrzyskim, gdzie ma swoją kancelarię komorniczą, uważany jest za człowieka, który szybko i skutecznie przeprowadzi każdą egzekucję.

26. Prof. Michał Kulesza

radca prawny, doradca społeczny
prezenta RP, partner w kancelarii Domański
Zakrzewski Palinka sp. k.

Ojciec współczesnego kształtu polskiej samorządowej, współtwórca ustawy o samorządzie gminnym z 1990 r., w rządzie dwukrotnie odpowiadał za przygotowanie reformy administracji publicznej. Jego opinie na temat samorządu i administracji wciąż są wysoko cenione – doradca prezydentowi RP, Związkowi Miast Polskich. Jest też ekspertem Rady Europy. Obecnie reprezentuje również Naczelną Radę Lekarską m.in. przed Trybunałem Konstytucyjnym w sporze o konstytucyjność rozporządzeń ministra zdrowia dotyczących koszyka świadczeń gwarantowanych. Krytyk ustawy refundacyjnej – według niego kary nakładane na lekarzy i aptekarzy, którzy pomylił się podczas sprawdzania, czy dana osoba jest ubezpieczona, są za duże. Pomaga szpitalom przy przekształcaniach. W sporach samorządu z rządem zawsze staje po stronie gmin, powiatów czy województw. Popularyzator partnerstwa publiczno-prywatnego i zdobywca Złotego Paragrafu, wyróżnienia przyznawanego przez „Dziennik Gazetę Prawną” najlepszym prawnikom.

29. Maciej Strączyński

sędzia, prezes zarządu Stowarzyszenia Sędziów
Iustitii, przewodniczący III wydziału karnego
Sądu Okręgowego w Szczecinie

Jeden z najlepszych sędziów w Polsce, który z uporem maniaka walczy o prawa sędziów. Orzekał w najgłośniejszych procesach w kraju, jako pierwszy wydał wyrok dożywocia po zniesieniu w Polsce kary śmierci. Erudyta, który o prawie mówi niezwykle prosto i ciekawie. Dał tego dowód podczas publicznego wysłuchania w Sejmie oraz sejmowych podkomisjach pracujących nad projektem nowelizacji ustawy o sądach powszechnych. Strączyński ostro krytykował rozwiązania zaproponowane przez resort sprawiedliwości. W parlamencie z ironią powtarzał, że nowelizacja doprowadzi do tego, że prezes sądu, który ma zamiar zwolnić sekretarkę, będzie musiał prosić o decyzję dyrektora. Podkreślał też, iż nowe regulacje dadzą możliwość wywierania na sędziów nacisków za pomocą tzw. ocen okresowych. Prezesem Stowarzyszenia Sędziów Polskich Iustitii został w 2010 r. – podczas wyborów na to stanowisko dostał 105 na 145 głosów.

31. Jerzy Stępień

sędzia, były prezes Trybunału Konstytucyjnego, wykładowca
na Uczelni Łazarskiego

Nie pozwolił na marginalizację Trybunału Konstytucyjnego. Pokazał, że najpierw jest sędzią TK, potem politykiem. Z powodzeniem odparł wszelkie próby wywierania politycznego nacisku – w tym prawicy, dzięki której został wybrany do TK – na kierowaną przez siebie instytucję. Problemy współczesnej Polski, jak sam mówi, „widzi i opisuje we właściwych proporcjach i w normalnym świetle – bo z pewnego dystansu”. Zagorzały krytyk ustawy o otwartym funduszu emerytalnym – w licznych wystąpieniach podkreślał, że rząd, obniżając składkę do OFE z 7,3 do 2,3 proc., podważa zaufanie obywateli do państwa i prawa. Zwolennik określenia w konstytucji relacji między Polską a UE. Choć przestał być przewodniczącym TK, to w jego głos nadal wstrząsają się najważniejsze osoby w państwie. Tworzył ustawę o samorządzie gminnym i to od niego zależała nowa mapa podziału administracyjnego Polski. Jest autorem publikacji z zakresu administracji publicznej, prawa wyborczego i konstytucyjnego.

32. Prof. Michał Seweryński

przewodniczący Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego, senator

Absolutny autorytet w sprawach polskiego i międzynarodowego prawa pracy. Przewodniczył Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy, która opracowała projekt nowego kodeksu pracy. Choć rządzący nie doprowadzili do jego uchwalenia, to jednak służy on jako wzór nowoczesnego myślenia o stosunkach pracy, a poszczególne jego rozwiązania są wykorzystywane w projektach zmian obowiązujących przepisów. Podobny wpływ na tworzone prawo miał także wcześniej jako wiceprzewodniczący rządowej Komisji ds. Reformy Prawa Pracy. Piastował też wszystkie najwyższe funkcje związane z nauką i edukacją, począwszy od przewodniczącego Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, a skończywszy na tece ministra edukacji narodowej, a następnie nauki i szkolnictwa wyższego. Jego wpływ na system kształcenia, w tym także przyszłych prawników, jest nieoceniony. Choć nie pełni już wspomnianych wcześniej funkcji w rządzie, to jednak nadal może wpływać na tworzenie prawa, tym razem już podczas prac w parlamencie. W ostatnich wyborach zdobył bowiem mandat senatora. Jest jednym z nielicznych polskich prawników, którego prawdziwie doceniono za granicą. Jest kawalerem Palm Akademickich, najwyższego francuskiego odznaczenia akademickiego. Otrzymał też, m.in. papieski medal Pro Ecclesia et Pontifice. Od 2009 r. jest przewodniczącym Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego.

27. Prof. Walerian Sanetra

prezes Sądu Najwyższego kierujący Izłą Pracy,
Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych

Pierwszy krytyk nieuczciwych pracodawców. Znaczący zasad prawidłowego stosowania prawa pracy. Pod jego przewodnictwem siedmioosobowy skład sędziów orzekł, że nie można pozbawiać się z firmy osób starszych. „Osiągnięcie wieku emerytalnego nie może być głównym powodem zwolnienia pracownika” – grzmiał sędzia.

Z jego zdaniem liczą się urzędnicy. Gdy kilka tygodni temu stwierdził na łamach DGP, że szef służby cywilnej powinien mieć w ustawie określony termin na przeprowadzenie konkursu na wolne stanowisko dyrektora generalnego, to szef służby cywilnej Sławomir Brodziński od razu zapowiedział, że przy najbliższej nowelizacji wprowadzi zmiany sugerowane przez profesora. To również m.in. jego publikacje pozwoliły rządzącym bez większych problemów zaimplementować do polskiego prawa pracy przepisy Unii Europejskiej. Jego świetna znajomość orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości przyczynia się do właściwego orzekania w sprawach wydających się z góry skazanych na oddalenie przez Sąd Najwyższy.

30. Dr Szymon Osowski

prezes Stowarzyszenia Liderów
Lokalnych Grup Obywatelskich

Społecznik. Prawn timer, który w imieniu tysięcy Polaków aktywnie działa na rzecz zwiększania przejrzystości działalności władz. Gdy zawołał o próby zdobycia informacji publicznej w normalnym trybie, wkrocza na drogę sądową – w jednym z pozwów domaga się jawności posiedzeń Rady Ministrów.

Uczestniczył w posiedzeniu sejmowej podkomisji powołanej dla rozpatrzenia projektu nowelizacji ustawy o dostępie do informacji publicznej i razem z fundacją FOR krytykował art. 54, który dotyczy odmowy udzielenia dostępu do informacji publicznej ze względu na ważny interes gospodarki państwa. W efekcie o konstytucyjności trybu uchwalania tego kontrowersyjnego zapisu wypowie się Trybunał Konstytucyjny. To dzięki Osowskiemu z formularza wniosku o udzielenie informacji publicznej zniknęła rubryka zobowiązująca do określenia celu pozyskania informacji. Współautor internetowego kursu na temat dostępu do informacji publicznej.

33. Jerzy Kuźniar

przewodniczący II
Wydziału w Izbie
Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw
Publicznych Sądu
Najwyższego

Obronca ubezpieczonych. W wyjątkowo trafnym orzecznictwie pokazuje słabości i mielizny interpretacji prawa dokonywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Krytycznie odnosząc się do decyzji wydawanych przez ZUS, staje odważnie w obronie praw osób ubezpieczonych. Opowiadał się m.in. za tym, żeby zaliczać do stażu emerytalnego urlop wychowawczy wykorzystany przed 1999 rokiem. ZUS odmawiał do tej pory takiego zaliczenia, co powodowało, że niektórzy zainteresowani nie mogli otrzymać emerytury, bo mieli za krótki staż emerytalny. Chce zmieniać prawo odważnie i w duchu zgodnym z konstytucją. Tak aby ZUS nie mógł odbierać emerytom świadczenia nawet po dziesięciu latach. Teraz dzieje się tak, bo prawo jest złe, zezwala zakładowi na odebranie świadczenia po wielu latach tylko dlatego, że inaczej ocenił dowody, które były podstawą do jego przyznania, na przykład że wyliczył staż pracy w szkodliwych warunkach uprawniający do wcześniejszej emerytury. Prof. Kuźniar orzekł też w ważnej sprawie dla oszczędzających w OFE. Otóż po śmierci ubezpieczonego w otwartym funduszu emerytalnym osoba przez niego wskazana otrzymała od razu połowę zgromadzonych składkę. Z reszty skorzysta, gdy przejdzie na emeryturę. W środowisku prawniczym i wśród studentów ceniony za profesjonalizm i wnikliwą publicystykę, głosy i ekspertyzy prawne. Jest autorem pierwszej na rynku publikacji omawiającej całość zagadnień związanych z obowiązującym systemem ubezpieczeń społecznych. Obecnie w Sądzie Najwyższym rozpoznaje kasacje, zażalenia zagadnień prawnych w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

28. Prof. Teresa Liszcz

sędzia Trybunału Konstytucyjnego

Żelazna dama polskiego prawa pracy. Jednak w przeciwieństwie do Margaret Thatcher, która zasłynęła m.in. złamaniem oporu brytyjskich związków zawodowych, jest pierwszą obrończynią praw pracowników. I to w czasach, gdy pracodawców traktuje się jak dobroczyńców, a prawa pracownicze jako kulę w nogi rozwijającego się wolnego rynku i relikwitu poprzedniego ustroju. Konsekwentna godna podziwu, wystająca wprost z opozycyjnej działalności w „Solidarności”. Od momentu gdy została sędzią Trybunału Konstytucyjnego (2006 r.), wydała on wiele orzeczeń korzystnych właśnie dla pracowników, jak chociażby to umożliwiające im domaganie się odszkodowania cywilnego za bezprawne zwolnienie lub za pewniące pracującym więziom płac minimalną. Pierwszy z wymienionych wyroków był nawet przyczyną sporów na linii TK – Sąd Najwyższy. Swoich opini broni zaciekle, nie obawia się przedstawiać odrębnego zdania w sprawach rozpatrywanych w trybunale. Wcześniej wpływała na prawo dzięki działalności politycznej. Jako posłanka m.in. przewodniczyła komisji ustawodawczej, była członkinią komisji polityki społecznej, a także komisji konstytucyjnej zgromadzenia narodowego. Z kolei w Senacie pełniła funkcję przewodniczącej komisji ustawodawstwa i praworządności.

34. Prof. Andrzej Świątkowski

członek Komitetu Praw Społecznych Rady
Europy, sędzia Europejskiego Trybunału
Praw Człowieka w Strasburgu ad hoc,
wykładowca Uniwersytetu Jagiellońskiego

Strażnik praw pracowników i związków. Postrach kolejnych ministrów pracy. Od 11 lat pilnuje państw członkowskich, w tym Polski, by przestrzegały zobowiązań wynikających z Europejskiej Karty Społecznej (EKS). Otwarcie mówi, że nasze przepisy nie gwarantują sprawiedliwego i godziwego wynagrodzenia, bo Polska nie ratyfikowała art. 4 ust. 1 EKS. Prof. Świątkowski rozpoznaje w Komitecie Praw Społecznych spory wnoszone przez partnerów społecznych, europejskie organizacje pracodawców oraz związki zawodowe. To do komitetu może trafić sprawa przeciwko Polsce, która do tej pory nie podpisała protokołu o rozwiązywaniu sporów zbiorowych oraz nowej Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej, mimo że jest to jeden z najważniejszych dokumentów Rady Europy.

35. Prof. Jerzy Wratny

Instytut Pracy i Spraw Socjalnych

Bez zapytania o jego zdanie nie mogą się odbyć jakiegokolwiek konsultacje w sprawie zmiany przepisów o układach zbiorowych pracy, praw związkowych czy reprezentacji pracowniczej. Człowiek, który lepiej zna prawo związkowe niż sami związkowcy. Autorytet w sprawach zbiorowego prawa pracy. Jego uwagi i opinie słuchają nie tylko pracownicy, ale też pracodawcy, politycy i kolejne ekipy rządzące, które obejmowały Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Był członkiem Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy, która przygotowała projekt nowego kodeksu pracy, mającego składać się z dwóch odrębnych części: indywidualnego i zbiorowego prawa pracy. Zażyty przeciwnik instrumentalnego traktowania prawa i wykorzystywania go do celów politycznych.

36. Bartłomiej Kochlewski

adwokat, właściciel kancelarii Bartłomiej Kochlewski

Udowodnił, że w Polsce bezczelność nadal jest w cenie. Adwokat, który uniemożliwił Polakom obejrzenie za darmo walki bokserskiej Adamek-Kličko. Na życzenie swoich klientów – reprezentował organizatorów walki, tj. Klitschko Management Group oraz Main Events – wezwał operatorów kablowych do zaprzestania reemitowania sygnału stacji RTL. Niepokorni mieli trafić do więzienia i ponieść konsekwencje finansowe, tymczasem w polskim prawie nie istnieją żadne przepisy, na podstawie których Kochlewski mógł wysuwać swoje żądania. Na nic też się zdało oficjalne stanowisko Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji czy też pismo Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, które jego działania określiły mianem bezprawnych. Skąd to całe zamieszanie? Oczywiście w grę wchodziły pieniądze – osoby, które chciały obejrzeć walkę, miały za to dodatkowo zapłacić. Kochlewski reprezentuje swoich klientów również przed Sądem Najwyższym w sprawach z zakresu własności intelektualnej.

38. Aleksander Pocię

mecenas, senator

Powiedzieć o Aleksandrze Auguste Pocię, że jest pierwszym celebrytą wśród prawników, to nie nic powiedzieć. Jego przyjaciel Tomasz Lis ujął to celnie w przedmowie do zbioru felietonów Pocię pt. „Ręce na biurku”: „Nie widziałem nigdy mecenasa Aleksandra Pocię w tozde. Ale strata to może niewielka, bo czytając jego felietony, widzę go jednocześnie w dwóch wersjach – w tozde i na koniu”. Pocię przez lata był partnerem renomowanej kancelarii Pocię, Dubois i Wspólnicy. Zrezygnował z tej roli w 2011 r., szykując się do wyborów. W okręgu nr 45 uzyskał blisko 100 tys. głosów i z poparciem PO dostał się do Senatu. Na czas sprawowania mandatu zawiesił działalność adwokacką. Na jego stronie WWW w zakładce „oświadczenia i wypowiedzi” na razie pusto, ale za to dowiadujemy się z niej, że udzielił wywiadu

„Gali”, w którym stwierdził: „Walcę od lat z bezmyślnym, automatycznym wsadzaniem ludzi przed procesem do więzienia. Dlatego wpłaciłem kaucję za Beatę Sawicką”. W jego otoczeniu nie brakuje dużych nazwisk: promotorem pracy dyplomowej był prof. Lech Falandysz, Pocię kierował kampanią prezydencką Zbigniewa Religi. Jego kancelaria obsługiwała m.in.: Ministerstwo Skarbu Państwa, Narodowe Centrum Sportu, PZU, Polkomtel, a także kandydata na prezydenta Bronisława Komorowskiego w procesie przeciwko Jarosławowi Kaczyńskiemu.

40. Jacek Skała

prokurator, wiceprzewodniczący Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP

Oczy i usta szeregowych prokuratorów w trwającej od lat dyskusji o ich pozycji ustrojowej i finansowej. Walcząc o prawa swojej grupy zawodowej, nie boi się nikogo i niczego. Jednak w kręgu jego zainteresowań nie leży tylko dobro prokuratorów. Wielokrotnie występował publicznie przeciwko psuciu prawa zarówno przez władzę ustawodawczą, jak i wykonawczą. Swoją pozycję wzmocnił, gdy będąc prokuratorem jednej z krakowskich rejonówek, założył pierwsze internetowe forum dyskusyjne prokuratorów www.prokuratorzy.net – obecnie liczy ono 4400 użytkowników. Jako jeden ze współzałożycieli Komitetu Obrony Prokuratorów współpracował aktywnie uczestnicząc w dyskusjach i pracach legislacyjnych nad reformami w wymiarze sprawiedliwości.

JACEK SKAŁA

37. Prof. Krzysztof Rączka

działek Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Wyrocznia od czasu pracy i sporów zbiorowych. Jak nikt potrafi poruszać się w najbardziej skomplikowanych regulacjach prawnopracowniczych. Jako autor wielu ekspertyz, w tym dla Sejmu i Senatu RP, ma ogromny wpływ nie tylko na stosowanie przepisów w praktyce, ale także ich kształtowanie. Był członkiem Komisji ds. Reformy Prawa Pracy, a także przewodniczącym Naczelnej Rady Zatrudnienia. Od zawsze przeciwstawia się psuciu prawa. Gdy w 2007 r. Państwowa Inspekcja Pracy uznała, że stacje paliw nie są placówkami handlowymi i mogą pracować w święta, jako jedyny nie obawiał się dosadnie wytknąć PIP, że taka interpretacja jest niedopuszczalna. Z kolei gdy na początku poprzedniej kadencji rząd przedstawił niedopracowany i niespójny z innymi przepisami projekt nowelizacji kodeksu pracy, nie obawiał się ostro go skrytykować. W efekcie rządowe propozycje nigdy nie trafiły nawet pod obrady Rady Ministrów, a resort pracy się z nich wycofał. Zacięty krytyk ustawy o 10-proc. redukcji zatrudnienia w urzędach. Jego wątpliwości podzielili nie tylko inni eksperci, ale Trybunał Konstytucyjny. Ustawa nigdy nie weszła w życie.

Wpływ prof. Rączki na stosowanie prawa w Polsce należy też mierzyć liczbą osób, którym na co dzień przekazuje zdobytą wiedzę. Prof. Rączka jest dziekanem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, kuźnią przyszłych adwokatów, sędziów, polityków i profesorów. Czterokrotnie zwyciężał on w rankingu najlepszych wydziałów prawa organizowanym przez DGP.

WOJCIECH GOSK

39. Paulina Kieszkowska-Knapik

partner kancelarii Baker & McKenzie, współzałożycielka fundacji Lege Pharmaciae

Najbardziej wojowniczy prawnik wśród speców od służby zdrowia. Nie do pokonania w punktowaniu wad i błędów legislacyjnych resortu zdrowia, posłów i senatorów. W czasie sejmowych prac nad ustawami z pakietu zdrowotnego przygotowanego przez zespół Ewy Kopacz, byłej minister zdrowia, obecnej marszałek Sejmu, precyzyjnie wskazywała słabości proponowanych rozwiązań. W środowisku medycznym ceniona za profesjonalizm i wnikliwe ekspertyzy prawne. Jej konikiem jest polityka lekowa, co udowodniła podczas ubiegłorocznych prac parlamentarnych nad ustawą refundacyjną, którą od początku ostro krytykowała. To dzięki jej komentarzom i ekspertyzom prawnym nagłośniony został problem ograniczenia dostępu do leków z da-

MATELALY PRASOWE

rowizn dla ciężko chorych pacjentów w szpitalach. Alarmowała też, że ustawa refundacyjna znacznie pogorszy sytuację lekarzy i aptekarzy w kontaktach z NFZ, a to obecnie jest ich zarzewie konfliktu z rządem. Dzięki jej zaangażowaniu międzynarodowy ranking Practical Law Company-PLC Which Lawyer uznał praktykę farmaceutyczną kancelarii Baker & McKenzie za wiodącą w kategorii Life Sciences w Polsce. Jednocześnie Paulina Kieszkowska-Knapik została indywidualnie wyróżniona jako wiodący ekspert w kategorii Life Sciences.

41. Dr Michał Zaremba

wykładowca na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego

Zmusił Polskę do zmiany przepisów prawa prasowego. Walkę o zaprzestanie karania dziennikarzy publikujących rzetelne cytaty bez uzyskania autoryzacji rozpoczął przy okazji procesu redaktora naczelnego „Gazety Kościańskiej” Jerzego Wizerkaniuka. Został on ukarany za opublikowanie nieautoryzowanych fragmentów wywiadu z posłem Tadeuszem Mylerem.

Zaremba w imieniu Wizerkaniuka napisał skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. We wniosku podważył polskie przepisy prawa prasowego, które dotyczą autoryzacji. 5 lipca 2011 roku trybunał wydał wyrok, w którym stwierdził, że polskie regulacje są nie do pogodzenia ze standardami państwa demokratycznego. Sędziowie podkreślili także, iż dają one rozmówcy praktycznie całkowicie wolną rękę, jeśli chce on zablokować publikację wywiadu. W resorcie kultury opracowywana jest już nowelizacja prawa prasowego, w której resort musi uwzględnić uwagi zawarte w wyroku.

42. Prof. Marek Andrzejewski

wykładowca na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

Największy sojusznik tysięcy matek, które postanowiły podjąć walkę o przywrócenie zlikwidowanego przez rząd SLD Funduszu Alimentacyjnego. Z prośbą o pomoc w stworzeniu obywatelskiego projektu ustawy przywracającej fundusz zgłosiły się do niego zdeterminowane kobiety z komitetu inicjatywy ustawodawczej, na którego czele stała Renata Iwaniec. Napisany przez Marka Andrzejewskiego projekt po uzyskaniu 100 tys. wymaganych podpisów został złożony w Sejmie i stał się podstawą uchwalonej w 2007 r. ustawy, która obowiązuje do dziś.

Marek Andrzejewski jest też kierownikiem Centrum Prawa Rodzinnego i Praw Dziecka Instytutu Nauk Prawnych PAN. Zajmuje się prawem cywilnym ze szczególnym uwzględnieniem prawa rodzinnego, w tym praw dziecka, obowiązku alimentacyjnego, pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem sądów rodzinnych.

43. Marcin Krawczyk

sędzia, przewodniczący X Wydziału Gospodarczego ds. Upadłościowych i Naprawczych w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy

Dba, by upadający za bardzo się nie poturbowali. To sędzia Krawczyk opiniował przygotowywaną nowelizację dotyczącą upadłości konsumenckiej. I choć Sejm poprzedniej kadencji nie zdążył uchwalić nowych przepisów, wszystko wskazuje na to, że projektem ustawy zajmie się obecny parlament – rząd postanowił mu nadać szybką ścieżkę legislacyjną.

Sędzia Krawczyk jest zwolennikiem złagodzenia warunków formalnych przy rozpatrywaniu spraw o upadłość konsumencką – chce, by sąd nie odrzucał wniosków z przyczyn formalnych. Został też powołany przez ministra sprawiedliwości do grupy roboczej, której zadaniem jest znalezienie sposobu na naprawę. Chodzi m.in. o umożliwienie bankrutom powrotu do działalności gospodarczej. Sędzia Krawczyk swoją wiedzę przekazuje aplikantom, których szkoli z prawa upadłościowego i naprawczego, podobnie jak sędziów, prokuratorów i radców prawnych.

MATELALY PRASOWE

MARK MATUSIAK

44. Dr hab. Jacek Męcina

ekspert PKPP Lewiatan, przewodniczący zespołu ds. prawa pracy i układów zbiorowych komisji trójstronnej

Pracodawca z ludzką twarzą. Choć związany od lat z PKPP Lewiatan, potrafi efektywnie rozmawiać z przedstawicielami związków zawodowych i dążyć do kompromisowych rozwiązań dotyczących prawa pracy i polityki społecznej. Ta cecha ułatwia mu pełnienie wymagającej funkcji przewodniczącego zespołu ds. prawa pracy i układów zbiorowych komisji trójstronnej. To właśnie na jego forum pracodawcy i związkowcy dopracowywali m.in. szczegółowe rozwiązania ustawy antykrzysowej, która ułatwiła firmom i pracownikom w miarę bezbolesne przejście przez spowolnienie gospodarcze ostatnich lat. Niektóre rozwiązania – jak np. wydłużanie okresów rozliczeniowych czasu pracy do 12 miesięcy – cieszyło się tak dużym zainteresowaniem, że na stałe mogą wejść do kodeksu pracy. To jedna z propozycji resortu pracy, który chce, aby niektóre przepisy antykrzysowe obowiązywały dłużej (sama ustawa przestała obowiązywać 1 stycznia 2012 r.). Negocjacje w tej sprawie toczą się właśnie w zespole, któremu przewodniczy Jacek Męcina. Jako wiceminister gospodarki i pracy w drugim rządzie Marka Belki zdobywał doświadczenie w tworzeniu i forsowaniu zmian w prawie także z perspektywy rządowej, a nie wyłącznie z punktu widzenia partnerów społecznych. Może dlatego jest tak skutecznym i cenionym negocjatorem.

MONIKIEN GÓRBEI

48. Prof. Irena Lipowicz

rzecznik praw obywatelskich, wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Choć przerwała pochód wyrazistych osobistości na stanowisku rzecznika praw obywatelskich, to jest dobrym prawnikiem i urzędnikiem. M.in. zanegowała prawo służb specjalnych do stosowania podsłuchu oraz dostępu do billingów obywateli. Wystąpiła też do ministra zdrowia o zmianę rozporządzenia krzywdzącego osoby niesłyszące, którym odebrano możliwość uzyskania prawa jazdy. Jako specjalista od prawa administracyjnego, obejmując urząd, wskazywała, że Polacy mają prawo do dobrej administracji. Niestety, by być słyszalnym, nie wystarczy być dobrym urzędnikiem, potrzebna jest charyzma i umiejętność rozpychania się łokciami, co udowodnili poprzeczni Lipowicz. RPO aktywnie działała na rzecz legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce. Kształt ustawy o abolicji dla cudzoziemców, która weszła w życie z początkiem 2012 r., to właśnie jej zasługa. Rzecznikiem praw obywatelskich została w 2010 r.

45. Roman Nowosielski

adwokat, konstytucjonalista, partner w kancelarii Nowosielski, Gotkowicz i Partnerzy Gdańsk

Adwokat do zadań specjalnych urzędującego prezydenta RP. W postępowaniu kascyjnym reprezentuje go w jednym z najgłośniejszych dziś sporów o dostęp do informacji publicznej. Chodzi o sprawę wytoczoną przez prawnika Mikołaja Barczentewicza, domagającego się od prezydenta ujawnienia treści ekspertyzy, na których Bronisław Komorowski oparł się, podpisując kontrowersyjną nowelizację obniżającą wysokość składki na OFE. Prezydent nie chce ich ujawnić mimo nakazu sądu administracyjnego. W zeszłym roku, także reprezentując prezydenta, Nowosielski nie dopuścił do uproszczenia prawa budowlanego. Przed Trybunałem Konstytucyjnym skutecznie przekonywał o niekonstytucyjności przepisów ustawy nowelizującej tę materię. Sędziowie potwierdzili, że przepisy eliminujące z procesu budowlanego pozwolenie na budowę są niezgodne z konstytucją.

WIKIPIEDIA

46. Prof. Wiesław Czyżowicz

przewodniczący Rady Konsultacyjnej Służby Celnej, wykładowca Szkoły Głównej Handlowej

Człowiek, który wszystko wie o ciele. Z jego zdaniem liczą się celnicy, profesorowie konkurencyjnych uniwersytetów i minister finansów. Każda dyskusja toczona o prawie celnym kończy się pytaniem do prof. Czyżowicza. Obecnie pełni funkcję kierownika Katedry Prawa Administracyjnego i Finansowego Przedsiębiorstw w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie i ma na swoim koncie ponad 200 publikacji poświęconych m.in. problematyce prawa celnego i stosunków międzynarodowych. Swoją wiedzę dzieli się nie tylko ze studentami. Jest przewodniczącym Rady Konsultacyjnej Służby Celnej. Jest też specjalistą cenionym nie tylko w kraju, ale i za granicą. Działa w międzynarodowych organizacjach zawodowych i naukowych – Radzie Dyrektorów Międzynarodowej Federacji Narodowych Stowarzyszeń Agentów Celných (IFCBA), Europejskiej Konfederacji Agentów Celných (CONFIAD), Europejskim Forum Prawa Celnego i Handlu Zagranicznego (EFA).

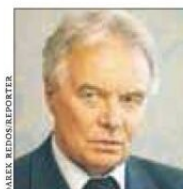

STANISŁAW KOWALCZYK/STEFAN NEWS

47. Stefan Hambura

niemiecki adwokat mieszkający w Berlinie

Najbardziej polski z niemieckich adwokatów – reprezentując mieszkających w Niemczech polskich rodziców, prowadził walkę z Jugendamtami, czyli urzędami ds. młodzieży, które odebrały im dzieci na rzecz niemieckiego współmałżonka. W imieniu najważniejszych polonijnych organizacji w Niemczech apelował do kanclerz Angeli Merkel o uchylenie hitlerowskiego rozporządzenia odbierającego Polakom status mniejszości narodowej i konfiskującego mienie polskich organizacji. Dopominał się też w imieniu polskich kombatanów o przyznanie im przez niemiecki rząd specjalnego dodatku pielęgnacyjnego. Znany z chodzenia pod prąd. Jako pełnomocnik rodzin ofiar katastrofy smoleńskiej złożył doniesienie do warszawskiej prokuratury o podejrzeniu działania na szkodę Polski przez premiera Donalda Tuska i prezydenta Bronisława Komorowskiego. Specjalizuje się w prawie Wspólnoty Europejskiej i jest współautorem pierwszych komentarzy do traktatów UE w języku polskim. Doradzał nawet polskiemu episkopatowi w sprawie unijnej Karty praw podstawowych.

DANIEL REPOD/REPORTER

49. Prof. Stanisław Waltoś

członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego

Nieustanny reformator procesu karnego. Jest współtwórcą kodeksu postępowania karnego, a teraz – skoro realia świata przestępczego się zmieniły – znów chce reformować. Prof. Waltośowi zawdzięczamy instytucję świadka koronnego. Był członkiem rady legislacyjnej przy prezesie Rady Ministrów i jednocześnie przewodniczącym Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego. Przygotowywał kolejną reformę procedury karnej, lecz został odwołany przez ówczesnego ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę. Powód? Prof. Waltoś głośno sprzeciwiał się ministerialnej polityce zastraszania kar. Akcja pozbycia się profesora zakończyła się skandalem – cała komisja, solidaryzując się z prof. Waltośiem, złożyła wówczas rezygnację.

JOINT BANKING/REPORTER

50. Prof. Witold Modzelewski

były wiceminister finansów, doradca podatkowy, radca prawny, wykładowca na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Bez niego podatki byłyby po prostu nudne. Tropiciel absurdów podatkowych, obrońca podatników i oskarżyciel błędnych rozwiązań prawnopodatkowych.

Jest twórcą pierwszej w Polsce ustawy o VAT, a także autorem opinii prawnych dla kancelarii Sejmu i Senatu oraz organów administracji publicznej. Współtwórca zawodu doradcy podatkowego. Był też pierwszym przewodniczącym samorządu doradców podatkowych. Jego nazwisko zna każdy student starający się zgłębić prawo podatkowe, a także tysiące uczestników różnego rodzaju seminariów, szkoleń i wykładów. Jeden z najlepszych specjalistów od VAT i akcyzy – Instytut Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy został już dwukrotnie najlepszą firmą doradczą w rankingach DGP (w 2010 i 2011 r.). W wolnych chwilach jest rysownikiem i publicystą.